

Mitt i naturen 17-18.9.2009

25.

Vad berättar växterna om skogen

Mål: Att få ungdomarna att förstå skogen som växtplats

12 år och över

Skogarna ser inte likadana ut överallt. Tillgången på ljus och vatten, strukturen i jorden, näringsämnen i jorden och temperaturen kallas växtplatsfaktorer och avgör vilka växter som trivs. Bakvänt kan du känna igen olika växter och genom de här växterna få en bild av hurudan skogen är – vilken skogstyp.

Inom skogsbruket är det viktigt att känna till sin skog så man kan välja rätta skogsskötselåtgärder på olika skogstyper. På torra moar hittar du lingon medan blåbären finns på friska moar och hjortronen på kärr. Skogstyperna har karaktäristiska växter, som förekommer rikligast just på en bestämd skogstyp. Dessutom finns ledväxter som finns på en viss skogstyp och på bördigare men inte på kargare. De markerar alltså en miniminivå. Man talar om lundar, som är näringsrikast och frodigast. Därefter kommer lundartade moar, friska moar, torra moar, karga moar och lavmoar. Torvmarkerna indelas i kärr och myrar.

Vad kan vi använda växterna till

Mål: Att få barnen att förstå att skogen kan ge jobb

6-11 år

Mänskorna på landsbygden lever av naturen. Vilka råvaror hittar du inom det avgränsade området och vilka produkter kan man framställa av den råvara du hittar här? Skriv vilken råvara och vilken produkt det blir.

Råvaror

Råvara är något man tar från naturen men som inte är behandlat på något sätt.

Exempel på råvaror är bär, svamp, kvistar, trä, löv, frisk luft, granskott, örter, vitlav, björksav

Produkter

Produkt kallar man det människan producerat genom att på något sätt behandla råvaran som i det här fallet tas från skogen.

Exempel är saft (juice), sylt, färg (t.ex. färg av växter och svamp), bräder, faner, ved, papper, kartong, smycken, prydnadsföremål, träleksaker, xylitol (sötningemedel), viskostyg, te (på t.ex. björklöv), örtdrycker, sallad, sirap (på granskott), grillkol, skogsupplevelser, bioenergi, energi, trägas, värme, byggmaterial, dekorationer, möbler och lekredskap. Man söker hela tiden nya produkter av råvaror från skog.

Mitt i naturen 17-18.9.2009

Uppgift: Plocka fem-tio växter. Identifiera dem. Försök lista ut vilken skogstypen är enligt schemat nedan

	Lund	Lundartad mo	Frisk mo	Torr mo	Karg mo	Lavmo
Karaktäristiska växter	Harsyra Ekorrhör	Harsyra Blåbär	Blåbär	Lingon	Ljung	Lavar
Ledväxter						
Lundviol						
Lundstjärnblomma						
Skogstry						
Olvon						
Bladmossa						
Bergslok						
Vårärt						
Blåsippa						
Kirskål						
Skogsviol						
Vispstarr						
Lumner						
Husmossa						
Lavar på stenar						
Lingon på ljusa platser						
Skogsnäva						
Ekbräken						
Vitpyrola						
Skogsfräken						
Smultron						
Kovall						
Hallon						
Blåbär						
Ljung						
Linnea						
Väggmossa						
Skogsstjärna						
Stenbär						
Björkpyrola						
Ekorrhör						
Vårfryle						
Lingon						
Kråkbär						
Mjölön						
Lavar						
Kvastmossa						
Tvinande gräs						
Liljekonvalj						
Gullris						
Kattfot						
Småvuxna tallar						

Gran, glasbjörk, klibbal, vide, vitmossa, gräs och starr och sparsamt med risväxter växer på kärr
Tall, glasbjörk, getpors, rosling, lingon, odon, vitmossa och starr växer på myrar

Mitt i naturen 17-18.9.2009

Mitt i naturen 17-18.9.2009

Finlands svenska 4H

Finlands svenska 4H:s vision

är företagsamma glada barn och unga som tar ansvar för miljön och omgivningen, som har social kompetens och känner global gemenskap.

Finlands svenska 4H:s produkter är

- klubbar
- egenaktiviteter – 4H-företag med handledning
- sysselsättning
- utbildning
 - kurser, tävlingar och läger (exp. körkort för arbetslivet)
 - 4H-blad och hemsida

I 4H kan ungdomarna också samla växter som 4H-företag och delta i växtkännedom på lägren!

4H är en internationell organisation, som startade i USA för över 100 år sedan.

Den internationella symbolen är en 4H-klöver. De fyra H står för Huvud, Hjärta, Hand och Hälsa. 4H:s pedagogiska idé "4H lär genom handling".

I Finland finns 85.000 4H-are av vilka nästan 5000 hör till Finlands svenska 4H.

Tag gärna kontakt! Kontaktuppgifter till de lokala 4H-föreningarna finns på:

www.fs4h.fi